

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง วัฒนธรรมความเชื่อของชาวล้านนาที่ปรากฏในวรรณกรรมของ
มาลา คำจันทร์: การศึกษาเชิงวิเคราะห์ในด้านภาษา มีวัตถุประสงค์ทั้งสิ้น 3 ข้อ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาที่มาของ วัฒนธรรมตามคติความเชื่อของชาวล้านนา ในด้านการมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิต
ของคนท้องถิ่นล้านนา
2. เพื่อศึกษาภาพสะท้อนทางวัฒนธรรม ประเพณี และความเชื่อของคนท้องถิ่นล้านนาที่ปรากฏใน
ผลงานของ มาลา คำจันทร์
3. เพื่อศึกษาการใช้ภาษาที่ปรากฏในข้อห้ามตามคติความเชื่อของชาวล้านนา ในด้านการใช้สำนวน
การใช้ภาษาแสดงอารมณ์ความรู้สึก และการใช้ภาษาที่เป็นสัญลักษณ์

ในบทนี้ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ทั้ง 3 ข้อข้างต้นดังรายละเอียดต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาที่มาของ วัฒนธรรมตามคติความเชื่อของชาวล้านนา ในด้านการมี
อิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของคนท้องถิ่นล้านนา

จากการศึกษาวรรณกรรมนวนิยายและเรื่องสั้นของมาลา คำจันทร์ทั้งสิ้น 14 เรื่องพบว่า
วัฒนธรรมของชาวล้านนามีที่มาจากปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตทั้ง 4 คือ อาหาร ที่อยู่อาศัย
เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาภาพสะท้อนทางวัฒนธรรม ประเพณี และความเชื่อของคนท้องถิ่น
ล้านนาที่ปรากฏในผลงานของ มาลา คำจันทร์

จากการศึกษาวรรณกรรมนวนิยายและเรื่องสั้นของมาลา คำจันทร์ทั้งสิ้น 14 เรื่อง พบภาพ
สะท้อนทางวัฒนธรรม ประเพณี และความเชื่อของคนท้องถิ่นล้านนาดังต่อไปนี้ วัฒนธรรมที่ปรากฏ
ในผลงานของ มาลา คำจันทร์ได้แก่ วัฒนธรรมทางภาษาและวรรณคดี วัฒนธรรมทางวัตถุ
วัฒนธรรมทางจิตใจ วัฒนธรรมทางจารีตขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมทางสุนทรียะ
ตามลำดับ ส่วนความเชื่อที่ปรากฏในวรรณกรรมของมาลา คำจันทร์ ได้แก่ ความเชื่อเรื่องบุคคล
ความเชื่อเรื่องผีสิงเทวดา ความเชื่อเรื่องไสยศาสตร์และเครื่องรางของขลัง ความเชื่อเรื่องโชคลาง
ความเชื่อเรื่องความฝันและการทำนายฝัน ความเชื่อเรื่องโหราศาสตร์ ความเชื่อเรื่องยากลางบ้าน
ความเชื่อเรื่องชีวิต และความเชื่อเรื่องนรก สวรรค์ ชาติใหม่ภพใหม่ ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาด้านการใช้ภาษาที่ปรากฏในข้อห้ามตามคติความเชื่อของชาวล้านนา
ในด้านการใช้สำนวนภาษาที่ทำให้เห็นภาพชัดเจน และด้านการใช้ภาษาที่เป็นสัญลักษณ์

จากการศึกษาวรรณกรรมนวนิยายและเรื่องสั้นของมาลา คำจันทร์ทั้งสิ้น 14 เรื่อง แบ่ง
การศึกษาด้านภาษาออกเป็น 4 ด้านคือ การใช้ภาษาสัญลักษณ์ การใช้ภาษาแสดงอารมณ์ความรู้สึก
การใช้สำนวนภาษาที่ทำให้เห็นภาพ และการใช้สำนวน สุภาษิต และคำพังเพยตามลำดับ

อภิปรายผล

1. นวนิยายและเรื่องสั้นของ มาลา คำจันทร์ สะท้อนให้เห็นถึงสภาพของสังคมและวัฒนธรรม
ของคนท้องถิ่นล้านนา ในแต่ละยุคสมัยนอกจากนี้วรรณกรรมยังมีอิทธิพลต่อสังคม ในด้านการโน้มน้าว
ความคิดของผู้อ่านให้เชื่อถือหรือคล้อยตามผ่านการใช้ภาษา บทบาทของผู้แต่งจึงมีส่วนสำคัญทำ
ให้ผู้อ่านเกิดสำนึกทางสังคม ดังที่ เจตนา นาควัชระ (2514: 22) กล่าวถึงนักประพันธ์ที่ดีสรุปได้ว่า
นักประพันธ์ที่ดีคือนักประพันธ์ที่พยายามเสาะหาลักษณะและความหมายที่แท้จริงของสังคมตน และ
นำมาแสดงออกในวิธีการที่ชี้ให้เห็นว่าเขามีความสนใจและรับผิดชอบต่อสังคมนั้นๆ อย่างแท้จริง

2. นวนิยายและเรื่องสั้นของ มาลา คำจันทร์ มีการนำเรื่องราวที่เกี่ยวกับความเชื่อต่าง ๆ มาสอดแทรกผ่านการสนทนาและการกระทำของตัวละคร เพื่อให้ผู้อ่านได้รู้ว่าในสมัยก่อนนั้น สภาพสังคมและวัฒนธรรมของคนท้องถิ่นล้านนาคือเป็นอย่างไร ซึ่งถือเป็นนักประพันธ์ที่นำเอาวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนท้องถิ่นล้านนา เช่น ขนบธรรมเนียม จารีตประเพณี ประวัติศาสตร์ นิทาน วรรณกรรมพื้นบ้าน ตำนาน และความเชื่อต่าง ๆ มาบอกเล่าผ่านตัวละครด้วยถ้อยคำสำนวนที่ทำให้เห็นภาพ ดังที่ สมพร วรรณะสาร - วาร์นาโค (2546: 20) กล่าวถึงความเชื่อสรุปได้ว่า ความเชื่อถืออีกอย่างหนึ่งที่ปรากฏในงานหลาย ๆ ตอนของ มาลา คำจันทร์ คือ ความเชื่อเกี่ยวกับการผิดจารีตประเพณี ทำให้เกิดอาเพศต่าง ๆ ซึ่งคนภาคเหนือเรียกว่า “จิด” ความเชื่อหลักอีกอย่างหนึ่งของคนล้านนา คือ ความเชื่อเรื่องนรก สวรรค์ บุญ บาป และกรรม ความเชื่อเหล่านี้มีแทรกในวรรณกรรมของมาลา คำจันทร์ หลายเรื่อง

3. นวนิยายและเรื่องสั้นของ มาลา คำจันทร์ ในส่วนที่เกี่ยวกับจารีตประเพณีและความเชื่อนี้ สรุปได้ว่าการอ่านวรรณกรรมของมาลา คำจันทร์ คือ การอ่านวิถีชีวิตและความเชื่อทั้งมวลของคนในท้องถิ่นภาคเหนือ เท่าที่คน ๆ หนึ่งได้ใช้ชีวิตลูกครึ่งโตชิมซัปปะเอาเรื่องเหล่านี้มาตั้งแต่เด็กจะฟังประมวลได้

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเชิงวิเคราะห์นวนิยายและเรื่องสั้นของ มาลา คำจันทร์ ผู้วิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจและควรนำมาศึกษาดังนี้

1. จากการวิจัยพบว่า นวนิยายและเรื่องสั้นของ มาลา คำจันทร์ มีการใช้โวหารในการเปรียบเทียบสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างเห็นภาพ ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาด้านการใช้โวหารในผลงานนวนิยายและเรื่องสั้นของ มาลา คำจันทร์
2. จากการวิจัยพบว่า นวนิยายและเรื่องสั้นของ มาลา คำจันทร์ มีการสะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมด้านความเชื่อของคนท้องถิ่นล้านนา ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความเชื่อของคนท้องถิ่นล้านนากับคนไทยในภาคอื่น ๆ

3. จากการวิจัยพบว่า นวนิยายและเรื่องสั้นของ มาลา คำจันทร์ มีการสอดแทรกเรื่องราวเกี่ยวกับความเชื่อและวัฒนธรรมของคนท้องถิ่นล้านนา ดังนั้นควรมีการศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับความเชื่อและวัฒนธรรมในผลงานด้านอื่นๆ เช่น เพลงลูกทุ่งคำเมือง เพลงพื้นบ้าน หรือ ซอ เป็นต้น